

Arvid Järnefeltin Julkaisuja N:o 5.

Jeesuksen
syntyminen ihmisestä
ja jumalasta

Kustantaja Vihtori Kosonen, Helsinki.

Hinta 30 p.

Jeesuksen syntymäinen ihmisestä ja jumalasta.

Kustantaja

Vihtori Kosonen, Helsinki

Jeesuksen syntymä
ihmisestä ja jumalasta.

Helsinki 1907,
Viktori Kosken Kirjapaino.

Alkulause.

Yksi kysymys on yhteinen kaikille ihmisille, ihan eri ikäisillekin, kysymys: mitä on tämä minun elämäni?

Lapsille se kysymys voi tosin olla waan uteliaisuuden syntyttämä, kun kaikki, mitä he ympärillensä näkivät, sen heissä herättää: elämän alituinen syttyminen ja sammuminen, kasvun elpyminen ja jälleen laastuminen, äidin kuolema, tähdet, ajatusten rajattomuus. Mutta tähsikäisille se kysymys muuttuu käytännölliseksi elämänkysymykseksi. Sotta tähsikäinen ihminen voisi ilolla toimia, tähtyh hänellä olla joku usko elämänsä merkitykseen.

Tämä kysymys, mitä warten olen olemassa, eli, mitä minun on elämässä tekeminen, ei kuitenkaan ole yhteinen ainoastaan eri ikäisille ihmisille, waan se on yhteinen myöskin eri kansallisuuksiin kuuluville, eri maan ojisja asuville, eri tapaisille, eri kielisille, eri wärisille ihmisille.

Niin että jos jokin kysymys voisi yhdistää ihmisiä, niin kysymys, mitä warten me elämme, yhdistäisi meidät kaikki yhdeksi, lapset ja tähsikäiset, kiinalaiset, intialaiset, europalaiset, mitä itinä meitä maapallolla löytyneekin.

Wielä enemmän yhdyisimme kaikki, jos vastauksin olisi yksi.

Ja vastaus on kuin onkin yksi. Mutta eri kansat alkavat wasta nyt herätä siihen havaintoon, että heidän eri uskontonsa erikoisine menoineen ja uskontappaleineen ovat ytimeltään kaikki saman totuuden tulkkeja, ja että heidät on erottanut toisistaan ainoastaan wähaarwoiset ulkonaiset muodot. On olemassa Budan uskonto, on Konfusiuksen uskonto, on Kristuksen uskonto. Mikä

on nyt näiden uskontojen yhteinen vastaus kaikille, eri-ikäisille, eri rotuisille, eri väriisille, eri kielisille ihmisille yhteiseen elämähishymyseen?

Kuinka voimmme sen tietää, kun tavallisesti emme tiedä mitään omankaan uskonnonperustajan opista! Meitä sanotaan kristityiksi, — me kuulumme Kristuksen perustaman uskonnon tunnustajiin eli, toisin sanoen, meidän siis pitäisi huomata elämää, niinkuin Kristus siitä opetti. Mutta jos kysyttäisiin, mitä Kristus sitten opetti elämän olewan, kuka meistä tietäisi tähän vastata? Eikö päinvastoin tunnu jotenkin uudelta ja oudolta se väite, että Kristus muka olisi selittänyt, mitä tämä elämämme on?

Tieto elämän tarkotuksesta antaa elämäniloa, mutta eikö nykyisiltä, ajattelevilta ihmisiltä puutu kaikki elämänilo ja eikö heidän keskuudessaan ole laajalti levinnyt se wakaumus, että elämällä ei ole juuri mitään tarkotusta tai ainakin että elämän arwotusta on mahdoton ratkaista?

Kristuksen aikalaiset kuitenkin kuuntelivat hänen puheitaan niinkuin taitavaasta tulevaa elämän leipää, juuri siksi, että he tunsiivat hänen tahtovan vastata jokaisen omaan sydämen kysymykseen, tunsiivat, että puhe oli vapautumisesta, elämänilosta. Hänen ympärillään tulwi väkeä niinkuin olisiivat saaneet juoda omaa pelastustaan hänen huuliltaan. Ja on ewangeliumin kirjottajillakin nimenomaan näkyvisä tuo sama hurmaus, kuten esimerkiksi Johanneksen ensimmäisen epistolan alkuosioissa. Johannes sanoo kirjottavansa epistolan „elämän sanasta, joka alusta oli, jonka me kuulumme, jonka me silmillämme näimme, jota me katselleet olemme ja meidän kätemme pidelleet ovat.“ Elämän sana — mitä se on muuta kuin sana siitä, mitä elämä on. „Ja näitä me teille kirjoitamme, että teidän ilonne täydellinen olisi“, sanoo sama Johannes. He ovat siis pidelleet sen miehen kättä, kuulleet sen miehen ääntä, joka ilmotti, mitä elämä on, ja nyt hän, Johannes, tahtoo kirjoittaa muillekin tästä asiasta, että hekin saisiivat saman elämänilon!

Niin silloin.

Mutta kuinka on tapahtunut, että nykyiset ihmiset eivät enää tule ajatelleeksi, että vastauksia voisi sieltäpäin hakea, tai että sitä olisi koetettu sieltäpäin edes antaa?

Syy siihen, etteivät aikalamme ihmiset, waikka janoavat wastausta elämäntyhmykseen, odota sitä löytävänsä ewangeliumikirjasta, on siinä, että kun Jeesuksen nimi waan juohuu mieleen, tulwahtaa sen yhteydessä esille suuri joukko järjettömiä uskonkappaleita wastaamaan Jeesuksen asemasta siihen, mitä tahdottiin Jeesukselta itseltään kysyä. Noissa uskonkappaleissa ei ole mitään wastausta jokaisen omassa sydämessä olemaan itsenäiseen kysymykseen, mitä warten minä elän, wapaaseen ja kotoiseen kuin järwet ja metsät ja sininen taivas. Ja niin ihmiset kääntyvät suurimmasta elämänopettajasta pois tulematta edes häneen asti.

Mutta katsahdakaamme kerran, mitä se Jeesuksen oppi oikeastaan on, — wapaasti, rohkeasti, oman järjen selwässä walossa. Ehkä yhteys sydämen kysymysten ja Jeesuksen antamien wastausten välillä on läheisempi kuin on woiu aatwistaa.

Tässä kirjasssa samoin kuin sen myöhemmin julkaitawassa jatkossa on ewangeliumia luettu yksistään waan tarkotuksessa haaka selwyhtyä siihen, mitä Jeesus wastasi kaikille yhteiseen elämäntyhmykseen.

Ei mitään ennakolta päätettyjä perusteita tule tämmöisessä lukemisessa kysymykseen. Erittäinkin ei saa olla päätetynä, että ewangeliumien jokainen sana olisi luettawa jumalan sanana. Sillä tämmöinen päätelmä edellyttää, että ollaan jo selwillä melkein koko asiasta, jumala kun oli muka toimittanut ihmisille erehtymättömän kirjan.

Tämän „uudeksi testamentiksi“ sanotun kirjan arwo riippuu siis meille yksistään siitä, missä määrin selwinä ja himmentymättöminä Jeesuksen omat sanat ja opetukset ovat siinä säilyneet. Kaikki ewangelistain tiedonannot, selitykset ja kertomukset, mitkä auttavat selwyhteen Jeesuksen oikeasta tarkotuksesta, nostawat kirjan arwoa; kaikki se taas, mikä tätä selwyhtyä himmentää, wähentää kirjan arwoa. Emme tietysti woi odottaa, että tässä kohta 2,000 vuoden wanhasa kirjassa, joka on käynyt niin monen waiheen läpi, jota on kirjotettu käsi-kirjotuksesta käsi-kirjotukseen, johon

on lisäelty, josta on poistettu, jossa on siirretty sanoja ja lauseita paikasta toiseen, oliji laikki säilynyt semmoisena, kuin se oli aluperäisesti esitetty. Emme edes odota, että niillä alkuperäisillä omin silmin näkijöillä ja omin korvin kuulijoilla, joiden kertomuksiin ewangeliumien esitys perustuu, oliji ollut erehtymättömän oikea käsitys Jeesuksen sanojen sisällystä.

I.

Jeesuksen syntyminen ihmisestä.

Edessämme on Mateuksen 1 luku, luettelo Jeesuksen esi-ijistä Abrahamista alkaen Daavid kuninkaan kautta Joosefiin, Marian mieheen asti. Tämä luettelo sisältää siis Israelin kansan suurimman ja loistavimman suvun, johon juutalaisten kansallishopeus oli keskittynyt.

Mitä tarkoittaa tämä sukuluettelo?

Ei voi olla näkemättä että sen varsinainen tarkoitus on saada Jeesuksen syntymisen ympärille kootuksi parasta kunniata ja loistoa, mitä ihmismielikuvituksella on ollut tarjottavana. Abrahamin ja kuningas Daavidin piti oleman hänen esi-isiänsä suoraan alenewassa polhessa, samalla kuin Sumalan itsensä piti oleman hänen siittäjänsä!

Mitä warten tätä kaikkea?

Siinäkaulan kuin ihmiset ovat lapsuuden tilassa ja luulevat, että jonkun elämän-opettajan kunnia riippuu semmoisista ulkonaisista seikoista kuin hänen syntymisensä laadusta, saattaa tällaiset sukuluettelot ja erinomaisuudet itse syntymisessä tuntua tarpeellisilta. Mutta heti kun huomataan, että oikea armon lähde täytyy olla ihan toisaalla, kadottawat ne merkityksensä.

Sitäpaitfi antaa ewankeliumi itse aihetta ihan päinvastaiseen käsitykseen.

Ewankeliumissa kerrotaan näet, että Maria oli Joosefiin kihlattu ja ennenkuin he yhteen tulivat, huomattiin Maria raskaaksi. Silloin Joosef, joka oli hurstas mies eikä tahtonut kihlattuansa saattaa huonoon maineeseen, päätti hiljaisuudessa hylätä hänet, mutta otti sitten erään unen nähtyään hänet kuitenkin puolisojseen, waikkei ollutkaan hänen yhteydessään siihen asti kuin hän lapsensa synnytti. Tämä on kerrottu Mateuksen 1 luvun 18—25 wärsähisjä.

Kertomus wiattomasta jumal-äidistä, joka ei tiennyt mitään miehestä, voi kyllä olla kaunis, se voi olla runollinen, se voi olla taiteellisen esityksen esineenä, se voi olla ehdottoman puhtauden ihanteen symbolina eli wertauskuvana; mutta tämä kaikki ei voi aikaansaada, että kertomuksen sanallinen sisältö enää voisi olla uskontomme esineenä. Sillä se, mikä tässä kertomuksessa kerrotaan, ei voi olla tosi. Ja aika on tullut, että uskonto voi sisältää ainoastaan totuutta.

Jos siis ei voi ajatella, että Jeesus oli jumalan siittäjä, — jos ei myöskään saa ajatella, että hän olisi ollut Joosefin poika, ja jos kuitenkin, tahtomatta jäädä kokonaan epätietoiseksi, pyrkii ewankeliumin kertomuksesta wainuamaan esille puhdasta totuutta, niin täytyy otaksua, että Jeesus oli tavallinen avioton lapsi.

„Jeesusko äpärä, jehän on julkein häwäistys!“ — huudahtawat kauhistuksella hurstaaat ihmiset.

Canon wieläkin: se on omituisen, puolustamattoman lapsellisuuden todistus, että ihmiset kuwailewat Jeesuksen arwon woiwan enetä tai wähetä hänen syntymisensä laadusta.

Juuri sama lapsellinen kauhistus, joka vielä nykyään valtaa hurstkaat ihmiset tälläisen otaksunisen kuultuaan, on nähtävästi antanut aiheita niille, jotka muinoin tiesivät, ettei Jeesus ollut Joosefin vaan yhä Marian poika, peittää ja jätää asian todellisista laitoja. Katsottiin, että totuuden tietäminen ei ole ihmisille hyväksi. Jos lapsi kysyy aikaihmisestä, kuinka olen saanut pienen veljer, ei aikaihminen katso lasta kypästä tietämään totuutta ja mieluummin kertoo hänelle sadun enkelistä, joka toi pienokaisen jumalta. Niin on Maria-legendakin kerrottu kansoille, joiden ei luultu voivan sulattaa semmoista oppia, että aviottomasti syntynyt ihminen olisi ollut jumalan erikoinen lähettäjä. Ja totuus on tullut eräältä tärkeältä puolelta himmennettyksi.

Mutta kansat eivät ole enää tämmöisessä lapsuuden tilassa. Ewangeliumin oppi ei ole enää jätetty. Sokainen osaa lukea ja ajatella. Ja vapautunut ajatus on vastustamattomasti löytävä totuuden, vaikka se olisi kuinka joutokutsumiin saatettu.

Niinpä nyt juuri nuo entiset lapsikkaat yrittävät werhota Jeesuksen ruumiillinen syntyminen erikoiseen loistoon meille paraiten todistavasti hänen syntyneen tavalla, josta ei katsottu sopivaksi julkisesti kertoa.

Ja lukiessa ewangeliumeja tosi uskonnollisessa tarkoituksessa eli saadaksemme tietää, mitä warten elämme, voi kysymys tähän kertomukseen nähden olla waan siitä, mitä opittavaa olisi semmoisesta tiedonannosta, että Jeesus oli avioton lapsi, eli voiko se enentää hänen elämänoppinsa selvennystä meille.

Tämmöisen tosiasian merkitys onkin hyvin laajalle ulottuva ja se sekä selventää hänen oppiansa että tekee tämän opin yhä rakkaammaksi sydämelle.

Tähtyy waan tehdä itselleen selwäksi Zeesuksen elämänopin piirteet, ymmärtääkseen kohtalon syynyttä siinä, että tämä opettaja oli syntynyt juuri ilman suurta sukua, ilman nimeä, ilman mitään pormarillista kunniaa, ja päinvastoin oli niitä lapsia, joita ihmiset heidän syntymisensä vuoksi hienokatsjowat.

Lukukaalla tapaamme seuraawan tässä suhteessa huomattawan kertomuksen Zeesuksen lapsuudesta (Luk. 2: 40—50):

„Lapsi kasvoi ja wahiwistui hengesjā ja hänen wiisautensa lisääntyi. Ja Sumalan armo oli hänen kanssaan. Hänen wanhempansa waelsiwat joka wuosi pääsiäisjuhalle Jerusalemiin. Ja kun hän oli 12:n ikäinen tuliwat wanhemmat tapanja mukaan Jerusalemiin juhalle. Heidän lähtiesjään juhlapäiwien jälkeen kotiin jäi poikainen Jerusalemiin äidin ja Zoosessin huomaamatta. He luuliwat hänen tulewan muiden seurasja, ja käytyjään päiwän matkaa he etsiwät häntä sukulaisten ja tuttavien joukosta, waan eiwät löytäneet ja palasiwat sentähden takaisin Jerusalemiin häntä hakemaan. Ja löysiwät hänet wasta temppelistä, misjā hän istui opettajien keskuundesja kysellen ja kuunnellen heitä. Ja kaikki ihmettelisjwät hänen ymmärrystänsä ja wastauksiansa. Hänet nähtyjään wanhemmat hämmästyisjwät ja äiti sanoj: poikaseni, miksi meille näin teit, olemmehan saaneet sekä isj että minj huolestuneina hakea sinua. Ja hän sanoj heille: miksi haette minua, tietystihän pojan pitää

olla siinä huoneessa, joka kuului isälle. Mutta he eivät hymmärtäneet mitä hän heille janoi.”

Tämä kertomus viittaa siihen, että Jeesuksen elämän opin pääajatus, ajatus ihmisen poikasusteesta jumalaan, syntyi hänen lapsuudessaan yhteydessä juuri sen seikan kanssa, ettei hän tuntenut ruumiillista isäänsä. Niinkuin meidän aikoinamme, jaiwat lapsipuolet Moosetjen lain aikana vielä suuremmissa määrässä tuntea kodissaan kodittomuutta ja ulkopuolella kotoa häväistystä. Hän joutui Jerusalemiin, kauas kotoansa, missä hänestä ei tiedetty. Tuli temppeliin, joka pidettiin jumalan asuntona. Kuten tunnettu oli juutalaisten vanhoissa kirjotuksissa (vanhassa testamentissa) lausuttuna myöskin, että jumala on ihmisten isä. Ja kuunnellen ja kysellen opettajia elähyttää Jeesusta nyt ajatus, että jos jumala on ihmisen isä, niin mitä hänen tarvitsee välittää siitä, ettei hän tunne ruumiillista siittäjäänsä. Hänen vastauksensa vanhemmille, jotka olivat käyneet päivän matkan ennenkuin rupešivat häntä kaipaamaan, kuuluu: miksi haette minua, ettekö tietäneet, että poika on löydettävä isänsä talosta!*)

Tässä vastauksessa tuntuu jo nyt kaksi piirrettä, jotka sittemmin Jeesuksen totuudenopissa ovat suurella selvyydellä esiintuodut. Ensimmäinen, että ihminen, tunnustaessaan jumalan isänsä, on kaiken kunnian lähteellä ja tämän synnyttävän oikeutensa perustuksella riippumaton maailman jakamasta armonannoista. Toiseksi, että tunnustaen jumalan välittömästi isänsä hän on myöskin kaikkien melwolli-

*) Maria ei hymmärtänyt mitä hänen poikansa tarkoitti, jano-
taan evan geliumissa. Hänellä ei siis ollut uskoa siihen, että
Jeesus olisi syntynyt yliluonnollisesti.

suukfiansa lähteellä, ja siis riippumaton ihmisten jopa vanhempiensä tahdoista.

Seesuksen avioton syntyminen siis on täynnä suurta merkitystä ja on oman sa valaisemaan sekä hänen henkilöönjää että oppiansa.

II.

Jeesuksen syntyminen jumalasta.

Jeesuksen nuoruudesta ei fitten kerrota ewangelioisja muuta. Ja ensiferran tapaamme hänet noin 30 wuotiaana, kun hän, julkisuudessa vielä tuntemattomana, tulee kuuntelemaan Johanneksen saarnaa.

Koska tämä saarna sywästi waifuttaa häneen, niin että hän sen kuuluanja poistuu pitkäjji ajajji yksinäisyyteen korkeen ja siitä seuraa hänen warsinainen heräämyksensä, on tärkeätä päästä selwille siitä mitä mainittu saarna sisälji. Mateuksen 3:ssa, Markuksen 1:ssä ja Luukaan 3:ssa luvussa on sen sisällhs kerrottu, kaiffialla tarkotuksella osottaa sen waifutus Jeesukseen.

Johanneksen saarna, kuten näkhy ensimmäisistä sanoista Mateuksen 3 luvussa, sisälthy sanoihin: **tehkaa parannus, sillä taiwaan waltakunta on lähestynyt.**

Johannes asui Judean kormessa, Jordanilla. Hän eli uskonsa mukaisesti, ei hlentänyt itseänsä kenenkään muun rinnalla, tytyi vähimpään mahdolliseen ja piti korkeana ainoastaan oman sydämensä totuutta. Jumalan waltakunnan ehtona hän waati kaiffilta ihmisiltä **mielen muutosta.** Hän sanoi: „ääni huutaa teille, että walmistaisitte epäta-

jaisella maalla tietä jumalalle, fuoristaifitte hänen postunja, niin että kaiikki olisi tasaisista eikä olisi alempia ja ylempii ihmisten festuudessa.“

Mitä on tuo „taiwaan waltafunta“, josta ewanfelioisja yhtäkkiä aletaan puhua ilman mitään valmistawaa selitystä? Siitä puhutaan aivan kuin se olisi edeltäpäin kailille päiwän selwää.

Ja selwähän asian täytyhykin olla, sillä onhan maan päällä olewien waltafuntain laatu jokaiselle selwä, ja taiwaan waltafunta on waan sellaijen waltafunnan wastakohta. Maallinen waltafunta on se waltafunta, jossa ihmisten toimintaa määrääwät näkywäiset wallasja-olijat, pannen palwelemaan itseänjä wätiwallan, orjuuden tai rahan woimalla. Maallisessa waltafunnassa ihminen, tefipä hän mitä tahansa, aina tulee palwellessji rifasta, wallasjaolijaa. Taiwaanwaltafunta ei ole mitään muuta kuin mielenmuutofseen perustunwa luopuminen maallisten wallasja-olijain palwelemisesta.

Maailmallisen waltafunnan sijaan, jossa olivat hallitsijana inhimilliset ruhtinaat, piti ihmisten festuudessa syntyvän uusi waltafunta, missä kaskijänä ei ollut enää näkywäijii wallanpitäjiä, waan ainoastaan näkymätön jumala. Tämöistä waltafuntaa, jossa ainoastaan jumala on hallitsijana, sanoo sentähden Johannes jumalan eli taiwaan waltafunnaksi. Ja on siis hywin tärkeätä huomartaa, ettei sanalla „taiwaan“ tarkotettu sanoa tämän waltafunnan paifakki taiwasta, waan ainoastaan että se oli taiwaan eli jumalan hallitsema waltafunta, niinkuin sitä ewanfelioisja „jumalan waltafunnaksi“ yhtä usein nimitetään.

Sanoihin „tehkää parammus, sillä taiwaan waltafunta

on jähestynyt", sijältyy siis Johanneksen koko saarna eikä se mitään sen enempää selitystä kaipaa.

Tätä Johanneksen saarnaa jumalan valtakunnasta tuli nyt Jeesuskin kuuntelemaan, — se sama rikkaiden, wallan ja sukuperän puolesta kokonaan merkityksettömän Jeesus, jota erityiset olosuhteet olivat, kuten mainittu, jo lapsuudesta saakka johtuneet siihen ajatukseen, että ihminen on riippumaton ulkonaisten suhteiden siteistä ja maailman tuomioista ja että hän voi tunnustaa välittömästi jumalan hengen oman menettelynsä määrääjäksi.

Johanneksen puheet jumalan hengen tulosta maan päälle ihmisten välittömäksi hallitsijaksi ja ihmiselämän tähdellisestä muuttumisesta, olivat siis Jeesukseen nähden kuin siemeniä valmiiseen maahan.

Nähtävästi hän nyt koko sydämeästään hyväksyi Johanneksen saarnan ja uskoi hänen aatteeseensa, koska halusi tulla wedellä pestykseksi astuaan hänen Johannesin julistamaan valtakuntaan.

Rikkaita ja mahtawia kansan opettajia ei Johannes tahtonut wedellä pestä, koska he eivät olleet valmiit muuttamaan mieltänsä, mutta merkityksettömälle Jeesukselle, joka piti itsensä näkymätöntä henkeä, hän sanoi, ettet sinä tarvitse tulla wedellä pestykseksi, sillä sinä ajattelet niinkuin se, joka jo on irrottunut maallisen esiwallan palvelemisesta; sinä voit siis yhtähyvin pestä minua.

Tämän jälkeen sanotaan ewankeliumeissa näin: „Sa kohta kuin Jeesus astui wedestä ylös, näki hän taivasten aukeaman, ja Hengen niinkuin kyyhkyn laskeuvan alas hänen päällensä. Ja ääni tuli taivaasta: sinä olet minun rakas poikani, sinun olen mielistynyt.“

Jos tässä ewankeliumien kertomuksessa siis on varmasti kysymys ulkonaisesta ihmetapauksesta, jonka pitäisi todistaa meille Jeesuksen olleen erikoisen jumalan lähettilään, niin ei niissä ole mitään merkitystä meihin nähden. Meitä silminnähävästi waaditaan uskomaan, että tällainen ihme todellakin on tapahtunut ja pitämään sitten tätä tapausta todistuksena siihen, että Jeesus oli juuri se Mesias eli Kristus, josta vanhasa testamentissa puhutaan. Suutalaisten kansallista turhamielisyyttä voisi tällainen todistus kenties olla oman sa tydyttämään, mutta meille, jotka haemme Jeesuksen elämänoppia, on tällainen ihme sekä merkitysjätön että vastenmielinen; eikä ainostaan siitä syystä, että tiedämme sen epätodelliseksi, vaan myöskin siitä syystä, että se ulkopuolisena, kummastuttavana tapauksena saattaa meidät kotoaan kadottamaan täjistämme sen yleisinhimiillisen, sijällisen ymmärryksen langan, jonka jäljille juuri olimme pääsemässä, kun seurassimme Jeesuksen tuloa kuuntelemaan Johanneksen saarnaa jumalan valtakunnan lähestymisestä maan päälle.

Suitenkin, tässä kertomuksessa on jotakin, joka pidättää hylkäämästä sitä kotonaan. Siinä on jotakin, joka sanoo, ettei se voi olla alusta loppuun keksitty, vaan voi olla ainoastaan wäärinkäytetty. Kun ewankeliumeissa juuri ikään on päästy kertomasta miten jumala synnytti Jeesuksen neitseestä oman henkensä avulla ja siten muka todistettu Jeesuksen yliluonnollinen syntyminen jumalasta, niin näyttää wähän oudolta, miksi olisi enää ollut tarpeen uusi legenda, jonka mukaan jumala nyt taaskin lähettää henkensä jumalalle. Maria-legenda on selvästi saanut alkunsa totuuden peittämisen tarkoituksessa; olisiko ehkä tämän toisenkin

fertonuksen pohjana joku tosi-asia, jota olisi tahdottu peittää tai esittää harhaan viemässä hengesä?

Jos tässä tarkotuksessa lähemmin tarkastelemme mitä ewangeelioissa on sanottu, mitä ei, niin pistää ensimmäiseksi silmiimme se omituinen seikka, että Mateuksen ja Markuksen esityksissä ei sanota kenenkään muun kuin waan Jeesuksen nähneen hengen tulewan alas tai kuulleen ääntä taiwaasta. Sanotaan nimenomaan: „ja kohta kun hän astui wdestä ylös, näki hän taiwaat aukenewan ja hengen tulewan alas hänen päällensä niinkuin tyyhytyksen, ja ääni tuli taiwaasta: sinä olet minun rakas poikani, johon minä mielistyin.“ Mutta missä Mateuksen ja Markuksen esityksessä on sanottu, että hän näki tyyhytyksen ja kuuli äänen, eikä ole puhuttu mitään siitä, että kansa olisi nähnyt tyyhytystä tai kuullut ääntä, jos tämän tapahtuksen merkitys kerran pitäisi olla se, että jumala tahtoi todistaa kansalle Jeesuksen olevan mesiaan? Pääasiahan olisi silloin siinä, että kansa näki ja kuuli eikä siinä että Jeesus näki ja kuuli. Silminnähättävästi siis Mateuksen ja Markuksen ewangeliumien kirjottajat eivät vielä tarkotakaan fertonuksellaan esittää Jehowan merkkiä Israelin kansalle, waan puhuvat waan Jeesuksen omasta nähestä ja kuulosta. Ja jos niin on, niin eivät he eikä kukaan muu ole voineet saada tietoa asiasta muulla tavalla, kuin että Jeesus itse on fertonut, mitä hän tunsi sisällisesti Johanneksen luona ollessaan. Ja mitä on Jeesus itse voinut kertoa? Ei tietysti mitään näkyväisistä tyyhytyksistä ja kormin kuuluvista äänistä, sillä silloinkin olisivat taaskin muut nähneet ja kuulleet samaa, waan tietysti hän on fertonut ainoastaan siitä, mitä tapahtui hänelle itselleen sisällisesti. Hän on voinut kertoa waan näin: Ymmärrettäväni Johanneksen opetuksen, että jumala lähettäisi oman henkensä ihmisten sydämiin

ja perustaiji valtakuntansa heidän keskuudessaan ja tulisi heidän ainoaksi välittömäksi hallitsijakseen, jos he muuttaisivat mieltänsä ja tasottaisivat keskuudessaan hänelle tien, minä astuin weteen peijetäkseni mielenmuutoksen ja tasottuini meriksi. Enkä minä tarwinuttaan muuta kuin täten pestä itseni puhtaaksi wäärästä elämäntähtitjesta, kuin näin taitwaan aukenewan, ja uusi elämänyymmärrys ajettui minuun itsestään aivan kuin olisi ollut lähetetty, ja minä sain omassa sydämessäni kokea, että uudessa valtakunnassa ihmisen suhde jumalaan todella on yhtä kuin pojan suhde rakastamaan isään.

Tässä on kysymys Jeesuksen omasta heräämisestä, — kofonaan henkisestä tapauksesta hänen omassa sisällisessä elämässään. Sen sijaan, että nyt jättäisimme pois koko paikan, jos se nimittäin olisi pitänyt käsittää muiden kertomuksena siitä mitä he muka näiwät ja kuuliwat, muuttuu tämä paikka päinwastoin täihein tärkeimmäksi, kun sen käsittämme Jeesuksen omana tilintekona siitä, miten hänessä syntyi ensimmäinen elämä suhde jumalaan. Sille, joka hakee hänen elämänyymmärrystänsä, ei woi mitään olla tärkeämpää.

Ja tämä hänen oma kertomuksensa, kuten nyt selwästi näemme, ei pääty yllämainittuun lyhyeen, wertausten tapaiseen kumaufseen, waan sen perästä seuraa välittömästi suorana jatkona kertomus hänen kokemusjistaan kormessa, johon hänet sekä Mateuksen, Markuksen että Luukaan mukaan wiepi juuri tuo sama häneen tullut sisällinen henki *).

*) Mat. 4: 1. „Silloin wiettiin Jeesus hengeltä korpeen“ j. n. e. Mark. 1: 12. „Ja henki ajoi hänen kohta korpeen ...“ Luuk. 4: 1. „Niin Jeesus täynnänsä pyhää henkeä palasi Jordaniasta, ja wiettiin hengeltä korpeen.“

ei ymmärrä hänen vastaisista opetuslapistaan vielä silloin olleet hänen ympärillään eikö kukaan wieras ihminen woinut seurata häntä korpeen, täytyy siis tämänkin jatkon olla Jeesuksen omaa kertomusta omasta itsestään. Se seikka on hyvin tärkeä muistaa.

Tavallisesti ajatellaan noita kahta kertomusta, — Jeesuksen oloa Johanneksen luona ja sitten korvessa, — niin kuin kahta toisistaan erillään olevaa asiaa, jopa niinkin että esimerkiksi Mateuksen ewangeliumin tekstin järjestäjät ovat erottaneet ne eri lukuihin. Ja jos ne käsitetään tavallisella totutulla tavalla, niin ei niiden välillä todella löydäkään mitään yhteyttä, edellisessä kun pitäisi olla kerrottu jonkinlaisesta tunnustähdestä eli taivaan todistuksesta, että Jeesus muka oli jumala toisessa persoonassa, ja jälkimäisessä taas kerrottu kuinka perkele wiettelee tätä jumalaa. Sitäwastoin jos käsitämme molemmat kertomukset Jeesuksen omaksi selitykseksi siitä, kuinka hänessä tapahtui herääminen siihen elämänsäilytykseen, jota hän sittemmin julisti, niin liittyvät ne erottamattomasti yhdeksi kertomukseksi tästä samasta heräämisestä: ensin käy hänelle elävästi selwäksi, että hän, ihminen, on ruumiillisesta kuolemasta riippumaton jumalan poika, — sitten hän lähtee korven yksinäisyyteen päästäkseen ymmärtämään mitä hänen on semmoisena tässä elämässä tekeminen.

Tämä kertomuksen jatko Mateuksen, Markuksen ja Luukaan yhdistetyn tekstin mukaan on näin kuuluma:

„Ja henki ajoi hänen kohta korpeen. Ja hän oli siellä korvessa neljäkymmentä päivää, ja kuusiattiin perkeleeltä, ja oli petoin seassa ja enkelit palvelivat häntä *).

*) Mark. 1: 12, 13.

hönnyt mitään niinä päiwinä, mutta koska ne kuluneet olivat, sitten hän ihoi. Ja kiusaaja tuli hänen tukonja ja sanoi: jos sinä olet Jumalan Poika, niin sano, että nämät kivet leiviksi tulevat. Mutta hän vastasi ja sanoi: kirjotettu on, ei ihminen elä ainoastaan leivästä, mutta jokaisesta sanasta, kuin Jumalan suusta lähtee. Silloin otti perkele hänen kanssansa pyhään kaupunkiin, ja asetti hänen temppelin harjalle, ja sanoi hänelle: jos sinä olet Jumalan Poika, niin laske sinus alespäin, sillä kirjotettu on: hän antaa käskyn enkeleillensä sinusta, ja he käsisjä kantavat sinun, ettes jostus jalkaas kiveen loukkaa. Niin Jeesus sanoi hänelle: taas on kirjotettu, ei sinun pidä kiusaaman Herraa sinun Jumalatas *). Ja perkele wei hänen korkealle wuorelle, ja osotti hänelle kaikki maan piirin waltakunnat, silmänräpäyksellä, ja perkele sanoi hänelle: kaiken tämän waltan, ja heidän kunniansa minä annan sinulle: sillä minun haltuuni owat ne annetut, ja minä annan ne kenelle minä tahdon. Jos sinä siis kumarrat ja rukoulet minua, ne kaikki pitää sinun omas oleman **). Niin sanoi Jeesus hänelle: mene pois saatana; sillä kirjotettu on, Herraa sinun Jumalatas pitää sinun kumartaman, ja häntä ainoata palwelman ***).

Ymmärtääkseen tämän kohdan merkityksen täytyy warjella itseään tawallisista selityksistä, joiden mukaan paha henki ilmestyi Jeesukselle ulkonaisesti näkyvässä muodossa. Kuollut on kumittelemisen ja tajuamisen kthy sillä lufijalla, joka kirkonopin tawalla tässä kohden jääpi ihmettelemään ulkonaista paholaista, ja antaa siten kaikkein sywimpien henkisten asiain mennä ohitsensa.

*) Mat. 4: 3—7. **) Luuk. 4: 5—7. ***) Mat. 4: 10.

Saatana esiintyy tässä tietyksi Jeesuksen omana ajatuksena, epäilyksenä; ja ulkonaisesta paholaisesta on puhe vaan kerhomuksen helpottamiseksi, sillä muutenhan olisi pitänyt panna Jeesus puhumaan itsensä kanssa ja olisi ollut vaikea ilmaista, mitkä ajatukset ovat tarjotetut vastakkaisiksi toisilleen. Saatanan suuhun pannut sanat ilmaisevat epäilyksen ääntä Jeesuksessa, vastakohtana sille totuuden hengelle, joka oli hänessä juuri herännyt.

Jeesuksella on kormen hyksinäisyydessä ollut taistelu ajatuksia tai epäilyksiä vastaan, jotka pyrkivät kumoamaan hänen äsken saamaansa uutta elämänyymmärrystä.

Tässä on siis saatanaalla, perfeleellä eli kiusaajalla tarjotettu ihan tavallista, jokaiselle ihmiselle tuttua henkistä asiaa.

Eräällä tunnetussa vertauksessa on Jeesus nimenomaan puhunut, kuinka ihmiset, samoin kuin hänkin kuultuaan taivaanvaltakunnan sanan, heräävät, mutta sitten usein joutuivat kiusausten voittamiksi. — Taivaan valtakunnan oppi, sanoo hän tässä vertauksessa, on niinkuin kylwetty jyvää, joka voi pudota ojaan ja kiviin ja orjantapuroihin, mutta myöskin hyvään maahan. Sattuu niin, sanoo hän, että joku kuulee opin taivaan valtakunnasta, mutta hymärtää sen maillinaisesti ja silloin tulee **paholainen** ja tempaa pois sen, mikä hänen sydämeensä kylvettiin; toinen taas, kuultuaan saman opin, ottaa sen ilolla vastaan, mutta ei ole hänessä juurta ja ensimmäiset **kärsimykset** eli **vaiuot**, joita uusi oppi tuottaa, pahentavat hänen; kolmannet taas kyllä hymärtävät opin, mutta tämän elämän puuhut ja **riffanden petos**, tufahduttavat sen ja tekevät hedelmättömäksi; mutta hyväänkin maahan sattuu jyvää ja silloin nousee hedelmä, milloin satakertainen, milloin kaksikymmenen,

milloin kolmenkymmenen kertainen." *) Tässä näemme kolmenlaisen kiusauksen: 1) „tulee paholainen ja tempaa pois kylvetyn siemenen“, i. o. omista ajatuksista tai muiden ihmisten herättämänä syntyy epäily taiwaan valtakunnan mahdollisuutta vastaan; 2) opin seuraamisesta syntyvien varojen ja wainon pelko; 3) „riffauden petos“. Nämät kiusaukset seuraavat jokaisen ihmisen heräämistä uuteen elämänymmärrykseen.

Sillä mikä olisi tavallisissa oloissa se vastawäite, se „paholainen“, joka pyrki kumoamaan uutta elämänymmärrystä, eli tahtoi „temmata pois sen, mikä sydämeen kylvetty oli.“ Ajatellaamme tavallista meidän aikamme ihmistä, joka valtakunnan sanan kuultuaan heräisi jemmooiseen elämänymmärrykseen, että hän on elämän huolista riippumaton, kaikista siteistä vapaa hengen lapsi, jonka asia on elää maan päällä jumalan välittömän tahdon täyttämiseksi. Joslel hän omassa sydämessään tuntisi mitään vastawäitteitä tätä uutta, niin peräti mullistawaa, kaikki entiset käsitykset ylösalaisin kääntäwää elämänymmärrystä vastaan, niin kiirehtisivät muut ihmiset, hänen lähimmät ystäwänsä, wanhempansa, weljensä, kaikki, jotka häntä persoonallisesti rakastawat, wäittämään häntä vastaan. Nähdessä, että hän on walmis jättämään omaisuuden ja tulevaisuutensa ja kaiken sen mitä he olivat hänestä toimoneet, ja että hän tekee näin jonkin uuden ymmärryksen perustuksella, koettawat he järjen syillä kumota hänet. Seidän lähin wäitteensä on tällainen: „sinä sanot, että olet vapaa kaikista elämisen huolista, mutta etpä voi olla syömättä, ja siis sinun täytyy elää niinkuin meidän muidenkin: jäästää, warata itsellesi

*) Mat. 13: 3—9 ja 19—23.

omaisuutta ja ajatella tulevaisuutta; meillä on oikea elämänyhminärrys, mutta sinun on tyhjä haave". — Toinen vastawäite, joka niinkään voi herätä sekä ihmisten kautta että omissa ajatuksissa, on tällainen: „sinä sanot, että jumala pitää huolen sinusta ja ettet sinä siis tarvitse pelätä mitään että suojella itseäsi vaaroilta, mutta etpä esimerkiksi mene katolta alas kävelemään; jos sieltä putoat niin menetät henkesi, ja siis sinä elät siksi että suojelet itseäsi, että siksi, että olisit jumalan välitön lapsi." Ja vihdoin kolmas vastawäite: „Tahdot palwella ihmiskuntaa ja luovut wallasta! Mutta katso elämää ympärilläsi: valtaa tahtoansa toteuttaa on ainoastaan rikkaille ja mahtawilla. Eipä armeliaisuuttaakaan voi ilman rikkautta harjottaa. Sae siis sinäkin ensin valtaa ja rikkautta, niin voit tarkotuksesi toteuttaa!"

Nämät ovat ne kolme kiusausta, joista Jeesus warottaa äskeisessä wertaussessa.

Ja mitä näemme! — Juuri samat kiusaukset ne heräsivät Jeesuksessa itsesjääntin, kun hän korein yksinäisyydessä mietti äskettäin omistamaansa elämänyhminärrystä, että ihminen on jumalan poika. Paholainen janoi hänelle ensiksi: „jos sinä olet jumalan poika, niin sano, että nämät kivet leiwiksi tulevat." Toiseksi hän wei Jeesuksen tornin huipulle ja janoi: „jos sinä olet jumalan poika niin heittähdy alas, ja enkelit warjelewat sinua loukkaantumasta." Ja kolmanneksi hän näytti Jeesukselle kaikki maailman waltakunnat ja niiden kunnian ja janoi: „nämät kaikki minä annan sinulle, jos sinä palvelet minua."

Kirkolliset ewangeliumin tekstien selittäjät ovat, kuten sanottu, yksimieliset siitä, että tässä olisi puhe näkyväisestä, ulkopuolisesta paholaisesta, joka oli tullut kiusaamaan juma-

syvässä afiaassa muuta järkeä kuin että paholainen olisi tius-
 jannut tätä ihmis-jumalaa tekemään ihmeitä, ja että Jeesus,
 waikka hän jumalana muka olisi **voimut** muuttaa kivet lei-
 wäksi ja myöskin käwellä ilmassa, ainoastaan jonkinlaisesta
 nöhräydestä ei tahtonut tässä tilaisuudessa ihmeitä tehdä.
 Tämöisen tiusauksen tarkoitus olisi kuitentkin merkityksen
 ja sen saisi jo siitakin syystä jättää pois ewankeliumista.
 Mutta kun asettuu sille ajatuksen kannalle, että tässä on kysy-
 mys Jeesuksen omista ajatuksista, niin tähtyy tietysti ihan
 toisella tavalla käsittää paholaisen sunhim pannut lauseet,
 nimittäin juuri hänen omina epäilyksinään eli **wastawäit-**
teinä sitä uutta elämänymmärrystä vastaan, että ihminen
 olisi jumalan poika. Paholainen tahtoo tämän mukaan
 sanoa, ensiksi: „sinä et ole jumalan poika, koska et woi muut-
 taa kiveä leiwäksi.“ Ja toiseksi: „sinä et ole jumalan poika,
 koska et woi enfelit warjeliä sinua loukkaantumasta, jos heit-
 tähtyisit alas tornista.“ Että tämä on ajatus, näkyy wi-
 doin ihan selwästi myöskin Jeesuksen wastauksista näihin
 wäitteisiin. Hän ei wastatesjaan selitä ollenkaan, mistä
 syystä hän ei muka tahdo ihmettä tehdä. Hän wastaa, millä
 tavalla hän, waikka hänen onkin nälkä, waikka hän ei woi
 tehdä leipää kivistä ja waikka hänen tähtyy warjella itseänsä
 putoamasta, kuitentkin on jumalan poika.

Mitä owat siis Jeesuksen wastaukset näihin wäitteihin
 uutta elämänsanaa vastaan?

Wastaus ensimmäiseen wäitteeseen. Johannes kastaja
 opetti, että jos ihmiset waan muuttaisivat uskonsa eli wan-
 han elämänymmärryksenä, se on: sen sijaan kuin tähän asti
 olivat **palwelleet** rikkaita, nyt alkaisivat **wapaaehtoisesti**
palwella köyhiä, niin jumala itse astui heidän sydä-
 miinsä näkymättömäksi hallitsijaksi heidän keskuuteensa, ja

jokainen yksityinen saisi nähdä pelastuksensa, koska tällä taivaan valtakunnalla ei ole rajoja ajassa eikä paitsa, vaan se on iankaikkinen. Kuultuaan ja hymärrettyään taivaan valtakunnan sanan Jeesus tunsi elävästi, että jumalan henki todella on yksityisen ihmisen sydämessä.

Tähnnänsä tätä herännyttä hymärrystä hän menee erakkona koven yksinäisyyteen.

Jos ihmisen, kuten Johannes opetti, ei ole taivaan valtakunnassa palveleminen itseänsä, vaan ainoastaan tähtätäinen jumalan tahto palvelemalla muita, niin hänessä täytyy ennen kaikkea olla horjumaton usko olevansa jumalan poika myöskin siinä merkityksessä, että hänen oma elämänsä on riippuvainen vaan jumalasta eli että hän on vapaa hankkimasta leipää ja suojaa itsellensä. Jeesus siis menee torpeen, ja mutta oppia koetellakseen ei ota mukaansa leipää eikä aseita petoja vastaan. Hän heittäytyy kokonaan kohtalon valtoihin eikä tahdo tehdä mitään ilman uuden hallitsijansa nimenomaista käskyä. Ja miettiesään ja rukouksensaan, ennen kuin hän on saanut sitä selvennyttä, jota hän hakee, alkaa häntä mairata nälkä. Mutta nälän ääntä, mikäli se käskee välittömään toimintaan leivän hankkimiseksi hän ei tahdo tunnustaa hengen ääneksi.

Nälkä kasvaa yhä uhkaavammaksi ja Jeesuksessa herää ensimmäinen epäilevä ajatus: Jos sinun täytyy nälän pakottamana lähteä täältä ja hankkia itsellesi syötävää, niin mihin häviää koko sinun uskosi, että olet jumalan poika! Eli, evankeliumin sanoilla: jos sinä olet jumalan poika, niin sano noille kiviille, että ne muuttuvat leiviksi.

Hänen uskonsa tietyksi kieltää häntä ajattelemasta, että hän voisi muuttaa kiviä leiväksi, sillä tämä usko on siinä, että hän, ihminen, joka ei voi jemmaista tehdä, kuitenkin

on jumalan poika. Mutta jamaan aikaan hänelle myöskin on jelmä, että hän luopuiji tästä uskostaan, jos lähtiji nälän pakottamana hantfinaan ansiotöillä itsellensä syötävää, sillä jos hän on jumalan poika, niin hänen tähtyh toimia hengen välittömistä käskystä, eikä nälän, joka on lihan käsky.

Tässä kamppauksessa juohuu hänen mieleensä kertomus Israelista, joka eli 40 vuotta erämaassa eikä kuitakaan hukkunut. Kertomus löhtyh Moosoksen wiidennen kirjan 8 luvussa. Siinä sanotaan:

„Raikki käskyt, jotka minä tänään annan teille, koettaa tähttää, että te eläisitte ja lisääntyisitte ja saisitte halutunne sen maan, minkä Serran on walalla luvannut isilleenne. Muista koto sitä tietä, jota myöten Serran sinun Jumalasi on sinua erämaassa kuljettanut jo neljäkymmentä vuotta, saadaksenja sinut nöyrytmään ja saadaksenja tietää mitä on sinun sydämesijäsi, aijotto pitää hänen käskynsä waiet. Ja hän nöyrrytti sinua ja antoi sinun nähdä nälkää, ja syöti sinua mannalla, josta et sinä eikä sinun esijäsi olleet ennen tienneet, ojottaaksenja sinulle, ettei ihminen elä ainoastaan leiwästä, waan jokaisesta sanasta, joka Herran suusta lähtee. Eikä sinun waatteesi ole kuluneet eikä jalkasi turwonneet näinä neljänäkymmenenä vuotena. — Ymmärrä siis sydämesijäsi, että niinkuin ihminen opettaa omaa poikaansa, niin opettaa Serran sinun jumalasi sinua. Sentähden kätke Herrasi sinun Jumalasi käskyt, käyden hänen teitänsä ja peläten häntä. Sillä Serran sinun Jumalasi tahtoo johdattaa sinut hywään maahan, missä weden wirrat, lähteet ja järwet lähtewät laaksoista ja wuorista.“

Ja tässä kertomuksessa on nyt lausuttu ajatus, jolla Jeesus wastaa ensimmäiseen epäilykseenä uutta elämänymmärrystä vastaan:

„Ei ihminen elä ainoastaan leivästä, vaan jokaisesta sanasta, joka jumalan suusta lähtee.“

Jeesus siis vastaa: niinkuin on kerrottu jumalan käskeneen Israelia uskomaan, että sen elämä riippuu hänen käskyjensä noudattamisesta, ja niinkuin jumala itse tarpeen tullessa ihotti, juotti ja vaatetti sitä, niin minäkin nyt hymärrän elämäni siitä, että tunlen valtafunnan sanan itsenäni, ja luotan siihen, että saan kaikki mitä tarvitsen toteuttaa seni tätä sanaa maan päällä. Ja jos nyt lähdän forwesta ja jätän erakkoelämäni, niin se ei tapahdu siksi, että paeren nälkää jättäisin valtafunnan sanan ja rupeisin sitenkin elättämään itseäni wallassa-olijoiden palvelemisella, vaan siksi, että jumala kutsuu minua ihmismaailmaan, jossa ainoassa hänen tahtoansa voi tähttää.

Sittenmin opettaa Jeesus wuorisaarnasansa samaa muille ihmisille, eikä kukaan nyt voi olla huomaamatta, että hän nimenomaan asettaa wastakkain nuo kaksi elämänyhymärrystä niinkuin ne oliwat hänellä itsellään wastakkain forwessa, ja että hän nimenomaan sanoo uutta elämänyhymärrystä uskoffi:

„Ei kukaan voi yhtaitaa noudattaa kahta elämänyhymärrystä, vaan aina hylkää toisen ja toisen omistaa. Sennähden älköön ihminen misjään suhteessa huolehtiko toimeentulostansa. Jos hän on saanut hengen, saa hän kyllä ruuansin, ja jos hän on saanut ruumiin, saa hän kyllä waatteetfin. Jos jumala ruokkii linnut, jotka eiwät kofoo itselleen omaisuutta, ja waatettaa kufat, jotka eiwät kehrää eikä kudo, niin tekee hän saman teillekin. Siinä olkoon teidän uskonne. Sillä jos te surette ruuastanne ja waatteistanne, niin te olette wanhasa elämänyhymärryksessä. Waan teidän tähtyhy uskoa, että teidän Isanne kyllä tietää teidän tarvitsewan

ruokaa ja vaatteita. Etjifää ensin jumalan valtakuntaa, ja te saatte kaiikki mitä tarvitsette.“*)

Se on siis Jeesuksen vastaus ensimmäiseen vastaväitteeseen.

Vastaus toiseen väitteeseen. Toisessa muodossa esiintyn hänelle vastaväite uutta elämänyminärrystä vastaan: hän ei voi olla jumalan poika, koska hän oman tahtonsa voimalla voi päästä kärsimyksistä eikä välttää kuolemaa. „Jos sinä olet jumalan poika, niin mikset voi mennä temppelein harjalle ja heittäytyä sieltä wahingoittumatta alas. Sitä et tee, koska tiedät, etteivät mitkään enkelit warjelsi sinua loukkaantumasta. Kuinka siis voit sanoa olevasi jumalan poika eli kuolemasi riippuvan waan jumalasta!“

Elämän sanan ihan ensimmäisestä omistamisesta asti on Jeesukselle tähtynyt olla selvänä, että valtamiehet tulewat „etsimään häntä hufuttaaksensa.“ Opettaen, että ihminen on jumalan valtakuntaa maailmassa toteuttamaan lähetetty vapaa henki, hän tietysti oli ilmi ristiriidassa niiden kanssa, jotka pitävät tätä maata omalla valtakuntanaan ja itse hallitsewat ja käskewät ihmisiä. Mutta hänen uskonsa on nyt siinä, että ihmisen on tähttäminen lähetystoimensa ja sanominen vapahtawa totuus maailmalle, ja ettei hänen siis tarvitse pelätä mitään, koska ollen jumalan lähettiläänä hänen kohtalonsa on jumalan käsissä.

Sentähden kuusaaja, tehden johtopäätöksen tästä uskosta, väittää: jos sinä olisit jumalan poika ja siis todella tietäisit elämäsi askeleet, tietäisit mitä warten elät ja mitä warten kuolet, niin silloinhan pitäisi sinun voida myöskin heittäytyä korkeudesta alas ja uskoa tulewasi warjelluksi.

*) Mat. 6: 24—33.

Kiusaama ajatus tahtoo saada hänet wakuutetuksi, että hänen uskonsa wälittömästä riippuvaisuudesta jumalaan on mahdoton. Se käskee joko heittäytymään tai selittämään, miksi hän ei heittäydy. Ja Jeesus vastaa: siksi, että „ei sinun pidä kiusaaman Herraa sinun Jumalatas.“

Mitä se on: „kiusaaman jumalaa?“

Näin sanoen hän nytkin vastaa muistelemalla Israelin matkaa erämaassa. Moosoksen 2 kirjan 17: 1—7 on kerrottu, että kansa nurisi, kun ei saanut wettä, ja sytytti Moosesta, että hän oli tuonut heidät pois entisistä taatuista oloista eikä nyt osannutkaan tyhdyttää heidän tarpeitansa erämaassa. Silloin jumala käski Moosoksen lyödä saumansa kalliioon, josta wesi pulpahtifin esille. Ja Mooses nimitti tämän paikan Massaksi ja Meribaksi, se on: syhtös ja epäilyks¹ koska he olivat syhtäneet ja koska he olivat epäilleet Herraa, sanoen: onkohan jumalata meidän keskuudessamme wai ei.

Siinä äänen wäitteeseen: mikä jumalan poika sinä olet, jonka täytyy suojella itseäsi putoamasta, — Jeesus siis vastaa: ei saa syhtää eikä epäillä jumalaa, eli: niinkuin minä en tahdo israelilaisten tavalla moittia jumalata, waikka näitä uhkasi minua kuolemalla, niin en minä myöskään tahdo epäillä, että jumala on minun elämäni perustus, waikkapa ruumis woiikin kuolla rompastuksesta. Runniin täytyy kuolla aina jostain ulkonaisesta syystä. Seittäytynä korkeudesta ei ole mitään jumalan käsky minulle. Päinwastoin se olisi epäilykseni tuote, sillä minä epäilisin jumalaa, jos näi: koettelisin häntä.

Jeesus ei järjenshillä kumoakaan wanhan elämänyhmyksien wastawäitettä, waan asettaa sen wastakohdaksi ainoastaan uskonsa, eli uuden elämänyhmyksien.

Uuden elämänyymmärryksenä mukaan hän usoo, että jos ihminen elää siitä, mitä jumala hänelle puhuu, s. o. jumalan tahdosta, niin hänen ruumiillinen fuolemansa riippuu ainoastaan jumalan tahdosta. Vaikka hän siis maailmaan mennessään joutuisikin wainojen alaiseksi, niin se ei funoa waltakunnan aatetta, ellei hän waan pakene wainoja wasten jumalan tahtoa.

Mhöskin tästä kannalta on hän sittemmin suoranaisilla sanoilla ilmaissut uskonsa. Puhuessaan opetuslapsille niistä wainoista, jotka tulisiwat kohtaamaan kaikkia taiwaan waltakunnan rakentajia, on hän nimenomaan warottanut antautumasta tämän toisen wastawäitteen esiytettäväksi, joka oli hänellä itsellään formessa. Hän puhui opetuslapsilleen:

„Kun he wiewät teitä raastupiinsa, älkää olko huolissanne, kuinka ja mitä teidän on puhuminen, sillä sinä hetkenä tulette opetetuiksi, mitä teidän on sanominen. Sillä ette tule itse puhumaan, waan teidän Isänne henki on puhuva teissä. — Älkää peljättö niitä ihmisiä, jotka ruumiin tappawat, ja eiwät woi sielua tappa; waan peljättää ennemmin warhaa elämänyymmärrystä (paholaista), joka woi hufuttaa ruumiin kanssa mhöskin sielun. Ei hyijään mitätön warpunen putoo maahan ilman teidän Isäanne. Niinpä owat teidänkin pääanne hiutset luetut. Älkää siis peljättö, te olette paremmat kuin monta warpusta.“

Wastaus kolmanteen wäitteeseen. Samalla kuin Jeesuksen uusi elämänyymmärrys eli hänen suhteensa jumalaan selwiää hänelle korwen hyijinäisyydesjä yhä enemmän, ja kasvaa woimassa, samalla kulkewat wanhan elämänyymmärryksen wastawäitteet toisella puolen hänen ajatuksissaan omaa suuntaansa ja löytäwät yhä enemmän mahdottomuu-

den todistuksia edellistä vastaan ja myöskin kasvavat voimassa.

Sa näin tulemme kumpaisenkin elämänyhmyyksen lopputulokseen:

Wihdoin „perfele wei hänet korkealle nuorelle, ja ojotti hänelle kaimi maan piirin waltakunnat siimänräpähjellä, ja sanoi hänelle: kaimen tämän wallan ja heidän kunniansa minä annan sinulle, sillä minun hallusjani ne owat ja minä annan ne, kelle minä tahdon. Jos sinä siis kunnarrat ja rufoilet minua, se kaimi pitää sinun omas oleman.“ (Luk. 4: 5—7.)

Tähän wastaa Seesus: „Mene pois, saatana; sillä kirjotettu on: Herraa sinun jumalatas pitää sinun kunnartaman ja häntä ainoata palweleman.“

Tähän kiusaajan lopulliseen johtopäätökseen Seesus siis wastaa taas wiittaamalla mitä Israelille oli sanottu ennen sen saapumista luvattuun maahan: „Kuule Israel! Herra on meidän jumalamme, Herra yksistään. Sa sinun on rakastaminen Herraa sinun jumalatasi kaimesta sydäimestäsi ja kaimesta sielustasi ja kaimesta woimastasi. Sa kun Herra sinun jumalasi antaa sinun tulla siihen maahan, jonka hän on walalla luvannut esi-isällesi Abrahamille, Siisakille ja Jaakopille, niin waro ettet silloin unhota Herraa, joka on sinut saattanut pois Egyptistä, orjuuden maasta! Herraa sinun jumalatas on sinun pelkääminen ja häntä ainoata palweleminen.“

Seesus wastaa wiimeisellä lauseella: kirjotettu on, Herraa sinun jumalatas pitää sinun kunnartaman ja häntä ainoata palweleman.

Vanhan elämänyymmärryksen (saatanan) perustelu ja johtopäätös on nyt kokonaisuudessaan tällainen:

Sinun uusi elämänyymmärryksesi on, että jumalan valtafunktio on lähestynyt maan päälle ja että sinun siis on, jotta jumalan tahto tapahtuisi, eläminen maailmassa niin kuin tämä valtafunktio olisi jo lähestynyt. Mutta ensiksi tämä sinun hurstas toivosi ei voi antaa sinulle toimeentuloa ja niinpä näet, että sinun sittenkin täytyy tehdä niinkuin minä, vanha elämänyymmärrys, käsken: palwella itseäsi waraamalla omaisuutta ja ajattelemalla omaa tulevaisuuttasi. — Toiseksi, jos sinä todella uskoisit, ettei sinun elämäsi ole riippuvainen ruumiista vaan taivaallisesta hengestäsi eli ettei sinulle tapahdu mitään ilman hengen tahtoa, niin et sinä epäilisi heittäytyä korkeudesta alas. Mutta nyt sinä epäilet, sinä tahdot suojella itseäsi. Ja jos sinun kerran täytyy suojella itseäsi, niin sinun täytyy elää maan päällä tässäkin kohden vastoin omaa elämänyymmärrystäsi, sillä sinä et voi palwella kaikkia ihmisiä, vaan sinun täytyy palwelmisen sijaan käyttää lukkoa aittaasi ovelta, täytyy käyttää poliisin apua niitä vastaan, jotka tulevat ryöstämään sinun omaisuuttasi tai polkemaan sinun oikeuksiasi tai murhaamaan sinua. Näin ollen heitä haaveesi jumalan valtafunktiosta. Jos sinä yksin rupeat tekemään työtä niinkuin taivaan valtafunktio jo olisi maan päällä, niin sinä jätät näkemyksen, että joudut kokonaan oikeudettomaksi. „Katso ympärilei! Edessäsi näet maailman todelliset valtafunktiot. Kaiken tuon loiston olen minä, vanha elämänyymmärrys luonut. Ja sillä todellisella wallalla minä palkitfen jokaista, joka tämän minun ymmärryksen lujasti omistaa. Tee siis sinäkin työtä saavuttaaksesi sen, mitä selvästi edessäsi näet, ja sinä olet sen kaiken saava.“

Kiusaajan viimeisessä lauseessa ja Jeesuksen vastauksessa siihen ovat nyt nämät kaksi elämänymmärrystä vastakkain asetetut. Molemmat puhuvat valtakunnista. Vanhan elämänymmärryksen „minä” ajattelee: minä tahdon nykyisyydessä tehdä sitä, mikä auttaa minua tulevaisuudessa tulemaan osalliseksi näkyvästä eli minulle ymmärrettävästä ja minua viehättävästä valtakunnasta, sen voimasta ja kunniaasta. Uuden elämänymmärryksen „minä” ajattelee: näkymä valtakunta, sen voima ja kunnia on minulle kiusaus, koska minä tahdon tehdä ainoastaan sitä, mitä minun synnyttäjäni, lähettäjäni, minulle sanoo, sillä minä uskon, että ainoastaan hänen on valtakunta, voima ja kunnia.

Jos pitäisi osottaa joku puoli Jeesuksen opissa, mikä erityisesti koski juuri tätä vastakohtaa, niin olisi se vaikea waan siksi, että koko oppi on yksistään tämän asian selitystä.

Siameidän rukous sisältää lyhykäisesti sanottuna koko Jeesuksen opin, eikä siinäkään puhuta muusta kuin näkymättömistä ihmisten hallitsijasta eli Siästä, hänen tahdostansa, hänen valtakuntansa lähestymisestä, jotapäiväisestä leivästä. Kaikkien loukkausten anteeksiantamisesta, ja sanotaan vihdoin: **äläkä johdata meitä kiusaukseen, waan päästä meitä pahasta, sillä sinun on valtakunta, voima ja kunnia iankaikisesti.** Tämä on sanoihin puettu tulos Jeesuksen taistelusta korvessa. Tämä on ainoastaan kehittynyt opetus siitä, mitä läpi Jeesuksen ajatukset siellä kulkivat.

Jeesuksen uskontunnustus, kaikkien korvessa tapahtuneiden kamppausten jälkeen oli siis kokonaisuudessaan tällainen:

Niinkuin minä kuulin Johanneksen ennustavan, että jumalan valtakunta lähestyy maan päälle, jos ihmiset muut-

tavat mielenjä, niin minä nyt ymmärrän, että minun on eläminen maan päällä toteuttaakseni tätä valtakunnan sanaa ja minä uskon, että, vaikka olisinkin ihmisten joukossa yhä näni tässä elämänymmärryksessä, saan taitti mitä tarvitsen sen toteuttamiseksi, (ensimmäinen vastaus). — Minä uskon, että se jumalan valtakunta, josta tähtöy toteutua maan päällä, on rajaton ja iankaikkinen. Sientähden minä en pelkää ruumiillista tuolemata, jota uhkaa minua, jos minun tähtöy, tämän valtakunnan jäsenenä, olla suojelematta itseäni väkivallan tekijöitä ja vaimoojia vastaan, (toinen vastaus). — Minä uskon, että se valtakunta, jossa ihmiset nyt elävät, on niinkuin se Egypti eli orjuuden maa, josta jumala tahdoo jaattaa Israelin pois. Ja sentähden, niinkuin Israelille oli matkalla Egyptistä sanottu: Herraa sinun jumalatas pitää sinun kumartaman ja häntä ainoata palveleman, niin minäkin, vaikka voi nähdä tulevaisuutta, tunnen, että minun on tekeminen maan sitä, mitä lähettäjäni minulle välittömästi käskää, ja uskon, että niinkuin Israel tuli perille, niin tulee perille ihmiskunta.

Tämän jälkeen Jeesus palasi hengen väessä kormesta, ja kuultuaan että Johannes oli pantu vankuteen, rupefi Galileassa saarnaamaan valtakunnan oppia, sanoen samoin kuin Johannes: „minutataa mieleenne ja uskotaa elämäsana, sillä aika on tähtetty ja jumalan valtakunta läheshynyt.“

Tämmöinen oli siis Jeesuksen syntyminen jumalasta, jotaan aiwan toista kuin ylliluonnollinen syntyminen neitseestä. Se oli sitä samaa henkistä syntymistä, jota Jee-

Jus sittemmin nimitti uudestisyntyneiksi ja joka tapahtui, kun ihminen ymmärtää jumalan valtakunnan ja irtautuu maallisen valtakunnan siteistä.

Niin kuin tämä tähti voikin olla kätittämätöntä sille, jonka kormiin ei ole koskaan vielä tullut, että josin toinen elämänymmärrys olisi ihmiselle mahdollinen kuin se, misjäs hän on aina tottunut elämään, — niin kätitettävää ja kallista se on niille, jotka ovat kuulleet ja ymmärtäneet uuden valtakunnan opin, mutta ovat vaan jekaantuneet vastaväitteiden ja kiusausten verkkoon. Nämä vastaväitteet olivat samat Jeesuksen omassa sydämessä.

Mitä kysymykset ovatkaan nykajan ihmisille tärkeämpiä ja läheisempiä, kuin juuri hänen suhteensa toimeentulon kysymykseen, elämän yleisiin tarfotusperiin ja rikauden ja vallan tavoitteluun?

Mutta kun ewangeliumin auksaa aistomuksessa lukea sitä vapaasti, oman järjen selwässä walossja, niin jo ensi silmuilla huomaa, että yhtes noiden sydämenkysymysten ja Jeesuksen antamien vastausten välillä on mitä läheisin.

**Tämän sarjan kaikki ilmestyneet numerot
ovat:**

- N:o 1. **Köyhyys on rikos.** Kirj. Henry George.
Hinta 30 p.
- N:o 2. **„Elä varasta.“** Kirj. Henry George.
Hinta 25 p.
- N:o 3. **Kuinka evankeliumia on luettava?** (Sisältää
Leo Tolstoin neuvon). Hinta 10 p.
- N:o 4. **„Lähestyköön Sinun valtakuntasi!“** Kirj.
Henry George. Hinta 15 p.
- N:o 5. **Jeesuksen syntyminen ihmisestä ja juma-
lasta.** Kirj. Arwid Järnefelt. Hinta 30 p.

Daraikaa valmistuu

Mitä on anarkismi.

Kirj. Arwid Järnefelt.

Ryhtykää levittämään!

Huomiosohjeita saa allekirjoittaneelta.

Vihtori Kosonen,

Helsinki.
